

חיי עולם

פרק א

זכרון קצת טובות ה"ב"ה ביצירת האדם

אחז"ל (שבת דע"ז) אמר רב יהודה אמר רב כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא דבר א' לבטלה וכו' וכ"א במד"ר קהלת על הפסוק ויתרון ארץ בכל הוא ע"ש וכש"כ האדם מבחר היצורים * שלא נברא בו דבר לבטלה ח"ו ובברכות ל"א ע"ב על הפסוק וחנה היא מדברת על לבה אר"א משום ריב"ז אמרה חנה לפני הקב"ה רבש"ע כל מה שבראת באשה לא בראת דבר אחד לבטלה וכו', ובהתבונן האדם על עצמו לבבו יבין ויראה, מה רבו חסדי ה"ב"ה בבנין כל גופו ואיבריו משוכללים בתכלית הטוב והמועיל. כי אילו ה"י חסר חוש הראות כמה ה"י מחוסר טובה לכל עניניו ואחז"ל (נדרים דס"ב ע"ב) סומא חשיב כמת ונברא בעפעפים להגין מפני אבק ועשן וכיר"ב (והדגים לפי שהם במים שא"צ להם בהגנה זו נבראו בלא עפעפים) או אילו ה"י חסר חוש השמע כמה ה"י חסר השלמות בהתלמדות ובחיי החברה ואחז"ל (ב"ק דס"ה) חרשו נותן לו דמי כולו. וחוש הטעם הרי בלעדיו כמה היתה קשה פעולת האכילה לקיום גופו יום יום. וחוש הטעם מנעים ומהפך פעולת האכילה להנאה ותענוג. וחוש הריח מענגו בריח הטוב ומלמדו להתרחק מכל ריחות רעים המזיקים ברובם לגופו. וחיותו של אדם הוא ע"י נשימת האויר בנחיריו. ונבראו הפה עם שנים ולשון לצורך אכילתו. וכן משמש הפה עם השפתים ושנים לשון וחיך שיוכל לדבר לגלות אחד לחבירו רצונו ודעתו חכמתו והשגתו ונתן בו הקב"ה כח להוציא כמה קולות ולהרכיבם באופן שיסיר בקול נעים (ותועלת השירה רב, מלבד עונג

* ואמרו הקדמונים שהאדם עולם קטן וכן מבואר באבדרי"ג פל"א שכל מה שיש בעולם יש מעין זה בהאדם ע"ש באורך. וע"י בהקדמת הראב"ד ז"ל לספר יצירה.